

Συμπληρωματικές ασκήσεις

1. Να σκιαγραφήσετε το ήθος των δύο αδελφών και να το παραβάλετε αντιθετικά.

Απάντηση

Αντιγόνη	Ισμήνη
υψηλόφρων μέχρι αλαζονείας	δειλή μέχρι ηττοπάθειας
ηγετικότητα	υποταγή
περήφανη	συνεσταλμένη
αποφασιστική	αναποφάσιστη
ευσεβής από πίστη στο δίκαιο	ασεβής από φόβο
άφοβη	φοβισμένη
ιδεολόγος	ρεαλίστρια
τολμηρή	άτολμη
προσβλητική	στοργική
δυνατή	αδύνατη
παρορμητική	ανασταλτική
ψυχρή	θερμή

2. Στην παραπάνω άσκηση να αιτιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς σας.

Απάντηση

Αντιγόνη	Ισμήνη
υψηλόφρων από επιμονή στο δίκιο της·	δειλή από το φόβο της δύναμης του άρχοντα·
ηγετική επειδή μπαίνει μπροστά στο εγχείρημα·	υποταγμένη επειδή από τη φύση της ακολουθεί·
περήφανη επειδή υπεραμύνεται του ορθού·	συνεσταλμένη επειδή διστάζει να πάρει αποφάσεις·
αποφασιστική επειδή γνωρίζει τι κάνει·	αναποφάσιστη επειδή δεν εμπιστεύεται τον εαυτό της·
ευσεβής γιατί τηρεί τα νόμιμα των θεών·	ασεβής γιατί τηρεί τα νόμιμα των ανθρώπων·
άφοβη σε πείσμα των συνεπειών που θα έχει η πράξη της·	φοβισμένη επειδή φοβάται τις συνέπειες της παραβίασης του νόμου της πόλης·
ιδεολόγος επειδή στοχεύει πέρα από τα ανθρώπινα μέτρα·	ρεαλίστρια επειδή παραμένει στα ανθρώπινα μέτρα·
τολμηρή επειδή αναλαμβάνει να κάνει ό τι όλη η πόλη θα επιθυμούσε αλλά δεν	άτολμη επειδή φοβάται να κάνει αυτό που θεωρείται σωστό τόσο για την ίδια όσο

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

τολμούσε·	και για την πόλη·
προσβλητική επειδή η αδελφή της δεν την συμμερίζεται·	στοργική επειδή προσπαθεί να αποτρέψει την Αντιγόνη από ένα εγχείρημα που δεν βγάζει πουθενά·
δυνατή επειδή δεν φοβάται την τιμωρία·	αδύνατη επειδή φοβάται την τιμωρία·
παρορμητική επειδή αντιδρά άμεσα χωρίς περίσκεψη καθώς δεν υπολογίζει τις αλυσιδωτές αντιδράσεις που θα προκαλέσει η πράξη της·	ανασταλτική επειδή διστάζει προ του κινδύνου που ελλοχεύει·
ψυχρή για τους ζωντανούς, θερμή για τους νεκρούς	θερμή και για τους ζωντανούς και για τους νεκρούς γιατί δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε ότι και η Ισμήνη αγαπά διακριτικά και υποφέρει σιωπηλά

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Ποια είναι τα γνωμικά που αξίζει να θυμόμαστε; Πώς τα σχολιάζετε;

Απάντηση

<p><i>Θερμήν επί ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις (στ.88)</i></p>	<p>Η Αντιγόνη είναι ζωντανή ύπαρξη με σάρκα ζεστή και αίμα που ρέει στις φλέβες της. Δεν νοείται οι νεκροί να μονοπωλούν την αγάπη της. Οι νεκροί είναι ψυχροί, δεν ρέει ζέον αίμα στις φλέβες τους.</p>
<p><i>ἀμηχάνων ἔρῃς(στ.90)</i></p>	<p>Η Αντιγόνη, σαν τον ήρωα που περπατάει στα τυφλά, θα τα βάλει με τους νόμους της πόλης, σε ένα καθεστώς αυταρχικό, επειδή δεν συμφωνεί με αυτούς. Αλλά έτσι δίνει το κακό παράδειγμα στους συμπολίτες της να παραβιάζουν τους νόμους όταν δεν συμφωνούν με αυτούς.</p>

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

<i>ἀρχὴν δε θηρᾶν οὐ πρέπει τάμηχανα (στ.92)</i>	Απαράβατη αρχή είναι κάποιος να μην επιδιώκει το ακατόρθωτο επειδή θα συμπαρασύρει στο πάθος του και άλλους ανθρώπους, αγαπημένους. Ακατόρθωτο είναι να τα βάλει η Αντιγόνη με τους νόμους της πόλης.
--	---

4. Ποιος είναι ο ρόλος των γνωμικών στον Σοφοκλή;

Απάντηση

Τα γνωμικά εκφράζουν αντιλήψεις κοινωνικές, ηθικές και θρησκευτικές. Εκφράζουν αλήθειες που έχουν αποκρυσταλλωθεί μέσα από τη μακροχρόνια πείρα και σοφία των ανθρώπων. Γι' αυτό και οι αλήθειες που εκφράζουν λειτουργούν ως αξιώματα.

5. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

Το απαρέμφατο του απροσώπου χρή στον ενεστώτα είναι:

α. *χρῆναι*

β. *κεχρηκέναι*

Απάντηση:α

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

6. φύομαι, δέδοικα, έράω-ώ, πάσχω, λέγω : Να βρείτε από τρία ομόρριζα .

Απάντηση

φύομαι	φύλο	εύ (ά) φυής	φυτό
δέδοικα	δέος	δεισιδαίμων	περι(έν)δεής
έράω -ώ	έράσμιος	έρασιτέχνης	έραστής
πάσχω	πάθος	πένθος	άπήμων*
λέγω	ρήτορας	ρητός	λέξη

Σημείωση

* άπήμων < ά + πήμα (πημονή : πάθημα) : αβλάβης

7. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των ρημάτων : προέχει, έξορθοῖς, ἔρχη. Να γραφούν το απαρέμφατο και η μετοχή

Απάντηση

οριστική	υποτακτική	ευκτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
προέχει (ρ. προέχομαι προὔχει , (ρ. προὔχομαι)	προέχη (ή προὔχει)	προέχοι (ή προὔχοι)	προέχου (ή προὔχου)	προέχεσθαι (ή προὔχεσθαι)	προεχόμενος, προεχομένη, προεχόμενον (ή προὔχόμενος, προὔχομένη, προὔχόμενον)
ἐξορθοῖς	ἐξορθοῖς	ἐξορθοῖς	ἐξόρθου	ἐξορθοῦν	ἐξορθῶν, ἐξορθοῦσα, ἐξορθοῦν
ἔρχη**	ἴης	ἴοις	ἴθι	ἴεναι	ἴων, ἴοῦσα, ἴόν

Σημείωση

*προέχω και προέχομαι : κρατώ μπροστά για να προφυλάξω, προτείνω, κατέχω από πριν, προηγούμαι. Η ψιλή στη μετοχή είναι κορωνίς, ο σύμβολο της κράσης.

** ἔρχομαι αλλά συνηθέστερα εἶμι

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

8. Να βρεΐτε τους υποθετικούς λόγους :

Απάντηση

<i>είκαι δυνήση</i>	υπόθεση
<i>άρέσεις</i>	απόδοση
υποθετικός λόγος Α' είδου	<i>πραγματικό στο οποίο υποφώσκει και το προσδοκώμενο</i>
<i>εί+ οποιοσδήποτε χρόνος</i>	υπόθεση
οποιαδήποτε έγκλιση (εδώ οριστική μέλλοντα· ο μέλλων δεν έχει υποτακτική)	απόδοση

<i>είταϋτα λέξεις</i>	υπόθεση
<i>έχθαρη̃-προσκείση</i>	απόδοση
σύνθετος υποθετικός λόγος Α' είδους	<i>πραγματικό στο οποίο υποφώσκει και το προσδοκώμενο</i>
<i>εί+ οποιοσδήποτε χρόνος</i>	υπόθεση
οποιαδήποτε έγκλιση (εδώ	απόδοση

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

οριστική μέλλοντα· ο μέλλον δεν έχει υποτακτική)	
---	--

<i>είδοκεῖσαι</i>	υπόθεση
<i>στεῖχε</i>	απόδοση
υποθετικός λόγος Α' είδους	<i>πραγματικό</i>
εἰ + οποιοσδήποτε χρόνος	υπόθεση
οποιαδήποτε έγκλιση	απόδοση

9. ὥστε μη οὐ καλῶς θανεῖν : να επιλέξετε την σωστή απάντηση

α. δευτερεύουσα απαρεμφατική συμπερασματική πρόταση

β. δευτερεύουσα απαρεμφατική πρόταση που δηλώνει το αποτέλεσμα

Απάντηση

Και οι δυο επιλογές είναι σωστές

10. Να επισημάνετε τα συναισθήματα της Αντιγόνης τα οποία υποκρύπτονται στη

φράση τόν σόν ἔξορθου πότμον :

- α. αδιαφορία
- β. φόβος
- γ. αγανάκτηση
- δ. θυμός

Απάντηση:δ

*Αρχαιοελληνικό ακροατήριο παρακολουθεί την παράσταση
Αντιγόνη του Σοφοκλή (Δήμητρα Μήττα)*

www.greek-language.gr

Χαρίκλεια Μυττά, φιλόλογος

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!